

Uunga
Lars Poulsen
Inatsisartunut ilaasortaq
Siumut

Atorfilittat pillugit inatsimmut § 37 naapertorlugu apeqqummut akissut (008-2023)

Brevdato: 09-02-2023
Sagsnr. 2023-76

Asasara Lars Poulsen

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

§ 37 naapertorlugu apeqqutitut nassiussannut atorfilinnullu inatsimmut, sulisartullu pisiniarfinni ikiortitut quersualerisutullu sulisunut inatsisitigut atugassarititanut soqutiginninnernut qujanaq.

Ataani apeqqutit akineqassapput. Akissutit Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfik (ASA) peqatigalugu suliarineqarput. Aallaqqaasiulluguli akissuteqarnissamut piffissap sivilunera ajuusaarutigissavara, maanna ilaatigut qarasaasiakkut toqqorsiviit aaqqissuuteqqinneqarnerat pissutigalugu iserfigineqarsinnaangimmata. Taamaalilluni tulliuttuni suleqatigiissitap suliaanut tunngasut sukumiinerusumik nassuiarneqangillat.

1. Sooruna akissarsiallit aalajangersimasut ilaat Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaanniitsinneqartut?

2008-mi Kalaallit Nunaanni atorfilinnut inatsimmik piareersaasiorluni sulineq aallartippoq. Inatsisiliornissamik piareersaasiorluni suleqatigiissitami sulisitsisut sulisartullu sinniisui suleqataapput. Suleqatigiit taakku immikkoortut suut inatsimmut ilaatinneqarnissaat, suullu ilaatinneqanginnissaat ataatsimoorlutik isummerfigaat. Taamanikkut Naalakkersuisuusut suleqatigiissitap oqariartuutaanut allatut isummernissaq tunngavissaqartinngilaat, taamaammallu isummiussat malinneqarlutik.

2. Quersualerisut pisiniarfimmiullu Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaanni ilaatinneqangillat?

Inatsimmut nassuiaatini allaqqavoq, kattuffiit pisiniarfinni sulisunut sinniisuusut taakkulu suleqatigiissitami sulisitsisut inatsimmik piareersaasiorluni sulineranut atatillugu quersualerisut pisiniarfinnilu ikiortit ilaatinneqanginnissaat kissaatigisimagaat.

Inatsisissatut siunnersuutip tusarniaassutigineqarnerani pisiniarfinni sulisut pillugit apeqquteqartoqarpoq.

Tassunga Naalakkersuisut ima akipput:

"Kattuffiit pisiniarfimmi sulisunut taakkulu sulisitsisuinut sinniisuullutik suleqatigiissitamut ilaanermi, siunnersuummik piareersaasut isumaqatigiissutigaa pisiniarfimmi sulisut siunnersuummut ilaatinneqassangitsut. Tamanna Naalakkersuisunit akerlilerneqarusunngilaq."

Suleqatigiissitap Kalaallit Nunaanni atorfillittut sulisut pillugit inatsit sapinngisamik annertunerpaamik qallunaat atorfillittanut inatsisaannik naapertuutissasoq, aammali nunatsinni pissutsinik naapertuutissasoq, isumaqatigiissutigaa.

Taamaalilluni inatsimmut nassuiaatini ima aamma allaqqavoq:

"Suleqatigiissitani isumaqatigiissutaavoq, kalaallit atorfillit pillugit inatsisaata siunertamut naapertuuttumik danskit atorfillit pillugit inatsisaat malissagaat, Kalaallilli Nunaanni pissutsit eqqarsaatigalugit. Tassani ilaatigut pissutigalugu, danskit atorfillit pillugit inatsisaat oqaatigineqartutut Kalaallit Nunaanni ilisimaneqarnera atornerqarneralu. Ilaatigullu pissutigalugu, Savalimmiormiut atorfillit pillugit inatsisaat 1958-imeersoq danskit atorfillit pillugit inatsisaat tunngavigalugu sananeqarsimanera, kiisalu Naalagaaffeqatigiinnermi sulisut kiffaanngissuseqarlutik nikerarsinnaanerat eqqarsaatigalugu suliaqarfinni assigiinni assigiimmik malittarisassaartoqarnissaata pissusissamisoornerpaanera pissutigalugu. Inatsisip oqaasertassaanut siunnersuutit suleqatigiissitanit suliarineqarput."

Taamaalilluni naak pisiniarfinni ikiortit quersualerisullu qallunaat inatsisaanni eqimattat taakku ilaatinneqaraluartut ilanngunneqannginissaat aalajangiutigineqarpoq.

Eqimattat pineqartut inatsimmut ilaatinneqassappata, inatsimmut allannguummik suliaqartoqartariaqassaaq. Allannguutissatut siunnersuut eqimattat pineqartut inatsimmut ilanngunneqannginneranni sulisoqarnermi inatsisitigut, aningaasaqarnikkullu kingunerisassanut nassuiaammik imaqassaaq.

Tassunga atatillugu maanna atorfillittut sulisunut inatsimmut piareersaasiornermi suliap qissimigaarneqarnissaa naapertuutissaaq. Atorfillittut sulisunut inatsit maanna atuuttoq nutarterneqassappat, peqatigisaanik Naalakkersuisut sulisoqarnermi illuatungeriit aamma kommunit peqataatillugit suleqatigiissitaliortariaqassagunarput.

3. Sulisitsisut aamma atorfillit akornanni Inatsisitigut pissutsit pillugit Inatsisartut inatsisaat allanngortinneqassappat Quersualerisut pinisinarfimmiullu inatsimmi ilaatinneqalerlutik, taava innuttaasumut, -pisortanut, - namminersortunullut qanoq aningaasaqarnikkut kinguneqassava?

Maannakkuugallartoq pisiniarfinni ikiortit quersualerisullu atorfillittatut taagorneqassappata innuttaasunut ataasiakkaanut pisortanulluunniit imaluunniit namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut kingunerisassat naatsorsorneqarsinnaanngikkallarput. Tamanna ilaatigut Naalakkersuisut sulisut ataasiakkaat atorfinitsinneqarnerannut isumaqatigiissutinik paasissutissaateqannginnerannik patsiseqarpoq. Akissuteqassagaanni ullumikkut inuit qanoq amerlatigisut atorfinni taamaattuni sulinerannik naatsorsuinissaaq pisariaqassaaq. Taamatut aamma taakku atorfeqarneranni atugassarititaasut atorfillittanut inatsimmi aalajangersakkanut ilanngunnermi qanoq, qanorlu annertutigisumik sunnerneqarnissaat ilanngullugu qulaajaavigineqartariaqassaaq. Taamatut aamma eqimattat allat assingusunik assersuunneqarsinnaasunilluunniit suliaqartut taakku peqatigalugit inatsimmut ilanngunneqarnissaat nalilersorneqartariaqassaaq.

Atorfilinnut inatsimmi atorfiit aalajangersimaqqissaartut kisimi pineqannginnerat oqaatigineqassaaq. Taarsiullugu inatsit inuussutissarsiorfinnut atuuffinnullu killilerneqarluni atuuffeqarpoq. Taamaalilluni atorfiit aalajangersimasut taaguutiluunniit piffissap ingerlanerani allanngortarnerat, taamaattoqarneranilu inatsisip allanngortittariaqannginnera inatsimmut naapertuuppoq.

Naggasiullugu Naalackersuisut kalaallinit aningaasarsiaqarlutik sulisartunit sulisitsisulluunniit kattuffiit atorfilinnut inatsisip atuuffianik annertusinissamik kissaatinik maannakkut ilisimasaqannginnerat oqaatigineqassaaq. Kissaammik taamaattumik saqqummertoqassappat, tamanna Naalackersuisut siunnerfigissaartumik soorunami isummerfigissavaat.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja H. Nathanielsen

Naaja H. Nathanielsen